

Mellékletek:

Az „Úri muri” című film forgatása Dabason, 1949-ben

Az internetes lexikon meghatározása szerint az Úri muri 1950-ben bemutatott magyar filmdráma Bán Frigyes rendezésében, mely Móricz Zsigmond azonos című regényének filmváltozata. 1949. évi forgatásának meghatározó külső helyszíne Alsódabason, a Halász Bálint kúriában és környezetében volt. A magyar filmgyártás nagy évében, a dabasi környezetben párhuzamosan akkor forgatták az első magyar színes filmet, a Ludas Matyit is, mely a szakma és a közönség érdeklődésének előterében állt. Ilyeténképpen az Úri muri némiképp az árnyékba szorult, pedig a forgatási helyszín kiválasztásában az Alsódabason forgató „Úri muri” stábjának vannak elévülhetetlen érdemei, ugyanis ők hívták fel a figyelmet a település és környezete ideális adottságaira: a páratlan kúria-együttesre, mely kiváló közlekedéssel, a főváros közelségének minden praktikumával párosult. A forgatással kapcsolatos, 1949. augusztus és október közötti helyi hangulatról a Ludas Matyi javaslatában számot adtunk, melynek szükségtelen ismétlése nélkül a film adatai:

Úri muri

Gyártási év: 1949

rendező: Bán Frigyes
író: Móricz Zsigmond
forgatókönyvíró Háy Gyula
operatőr: Eiben István
operatőr asszisztens: Badal János
rendezőasszisztens: Sívó György
vágó: Gertler Viktor
zeneszerző Sugár Rezső
hangmérnök: Lehmann Mihály
díszlettervező: Pán József
kosztüm: Heltai Kornél
kosztüm: Laczkovich Piroska
gyártásvezető: Katona Jenő dr.

Szereplők:

Deák Sándor (Szakhmáry Zoltán)
Szörényi Éva (I) (Eszter)
Mészáros Ági (Rozika)
Tompá Sándor (Csörgheő Csuli)
Rajnay Gábor (Lekenczey)
Gellért Lajos (Wagner)
Lehotay Árpád (Zsellyey)
Tapolczay Gyula (polgármester)
Balázs Samu (kereskedő)
Bihari József (a csugariak vezetője)
Bartos Gyula
Horváth Jenő (IV)
Sugár Lajos
Bársony István

Peti Sándor
Gonda György (I)
Bánhidi László
Simon Marcsa
Pásztor János
Mádi Szabó Gábor
Maklár János
Földessy Éva
Szabó Ferenc (I)
Maklár Zoltán
Váradi Pál
Zilahy Pál
Bodnár Jenő
Deésy Alfréd
Dénes György (I)
Pataki József (I)
Szegedi Szabó István
Makay Margit
Pécsi Sándor
Egri László
Kóváry Gyula
Romhányi Rudolf
Molnár Tibor

Gyártó: Magyar Filmgyártó Nemzeti Vállalat

Színesség: fekete-fehér

Hossz: 95 perc / 2743m

Bemutató: 1950.03.06. Budapest, Fórum

Rövid tartalom: Az 1896-ban, a millennium évében játszódó történet főhőse Szakhmáry Zoltán, aki cinikus, léha, virtuskodó, maradi környezetével szemben humánus, racionális és korszerű szeretne lenni. Birtoka azonban a felesége nevében van, és Eszter, miután rájön, hogy férje szeretőt tart a tanyán, nem ír alá váltót. Pedig Rozika már elhagyni készül Zoltánt, magasabb körökbe szeretne bejutni. A környékbeli birtokosokkal a tanyán rendezett úri muri egyszerre csúcspont is és a vég is: leszámolás szerelemmel, reformtörekvéssel, másként gondolkodással. Szakhmáry felgyújtja a házat, majd öngyilkosságot követ el.

A dabasi szép korúak körében a film forgatása ma is számon tartott emlék, bár a Ludas Matyié elevenebben él. Érdekes kiemelni a stáblistából a háromszoros Kossuth-díjas rendező, Bán Frigyes (1902-1969) személyét, aki későbbi filmjeiben többször is forgatott Dabason (Rákóczi hadnagya, Prakovszky, a siket kovács, Bűdös víz).

Összességében az Úri muri dabasi forgatása a magyar filmtörténet fontos eseménye volt, mely helytörténetünket színesíti, értéktárunk kulturális örökség kategóriáját jelentősen gyarapítja.

Bibliográfia

Fejér Megyei Hírlap: Készül az „Úri muri”, Móricz Zsigmond könyvének filmváltozata. 1949. szeptember 1. p. 4.

Friss Újság: Az Úri-murinak vége... 1949. október 15. p. 5.

Kecskeméti Lapok: Három új magyar film készül – „Úri-muri”. 1949. szeptember 11. p. 4.

Kis Újság:

- Színes filmkockák Alsódabasról, az új filmvárosból. 1949. szeptember 1. p. 6.
- Kivirágzik a Hunnia. 1949. szeptember 11. p. 4.
- Hatalmas tüzzel befejeződtek az „Úri muri” külső felvételei. 1949. október 16. p. 8.

Magyar Nap:

- Megfilmesítik az Úri murit. 1949. augusztus 2. p. 4.
- Hat magyar film készül egyszerre. 1949. augusztus 26. p. 6.
- Ma éjszaka a Hunnia udvarán leégett a Szathmáry-kúria. 1949. október 15. p. 4.
- Mikor kerülnek színre az új magyar filmek? 1949. október 25. p. 8.
- Így születik az új magyar film. 1949. november 13. p. 4.

Magyar Nemzet:

- Két új film készül a Hunniában. 1949. augusztus 12. p. 5.
- Bródy Lili: Úri muri. 1950. március 26. p. 7.

Magyar Tűzoltó: Úri muri. 1950. április 15. p. 12.

Magyar Vasárnap:

- K. J.: Hajnali tűzvész a Hunniában. 1949. október 23. p. 5.

Művelt Nép:

- Demeter Imre: Úri muri. 1950. május 1. p. 16.

Pest Megyei Hírlap: Forgatták a megyében. 1970. március 27. p. 8.

Szabad Föld: Új magyar filmek készülnek. 1949. szeptember 18. p. 11.

Szabad Nép:

- Karinthy Ferenc: Egy színésznő útja. 1950. március 11. p. 6.
- Molnár Miklós: Úri muri. Egy új magyar film bemutatója. 1950. március 29. p. 6.

Szabad száj: Sikerült filmfelvétel (karikatúra). 1949. október 27. p. 2.

Szabad Szó:

- ...és porrá ég a múlt jelképe – Szakmáry uraság tanyai kiskastélya. 1949. szeptember 9. p. 5.
- Gyors egymásutánban készülnek az új magyar filmek. 1949. szeptember 16. p. 4.
- A népi demokrácia filmgyártása a népből neveli a nép színészeit. 1949. szeptember 30. p. 6.

Világosság:

- Milyen most és milyen lesz öt év alatt a magyar film? 1949. október 2. p. 9.
- Érdekes dolgok röviden. 1949. október 8. p. 4.
- (d. i.): „Tűz” pusztított az éjjel a Gyarmat utcában! 1949. október 15. p. 4.
- Jövő héten befejezik az „Uri-muri” és az „Úttörők” felvételeit. 1949. november 5. p. 4.
- Csütörtökön mutatják be az „Uri murit”. 1950. március 22. p. 2.
- Demeter Imre: Új magyar film: „Uri muri”. 1950. március 26. p. 4.

Uri muri (film) – Wikipédia[https://hu.wikipedia.org/wiki/Uri_muri_\(film\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Uri_muri_(film))

Bán Frigyes – Wikipédia[https://hu.wikipedia.org/wiki/Bán_Frigyes](https://hu.wikipedia.org/wiki/B%C3%A1n_Frigyes)

Gertler Viktor – Wikipédiahttps://hu.wikipedia.org/wiki/Gertler_Viktor

Deák Sándor – Wikipédia[https://hu.wikipedia.org/wiki/Deák_Sándor_\(színmű.](https://hu.wikipedia.org/wiki/De%C3%A1k_S%C3%A1ndor_(sz%C3%ADnm%C3%BA).)

Szörényi Éva – Wikipédia[https://hu.wikipedia.org/wiki/Szörényi_Éva](https://hu.wikipedia.org/wiki/Sz%C3%B6r%C3%A9nyi_%C3%9Cva)

Mészáros Ági – Wikipédia[https://hu.wikipedia.org/wiki/Mészáros_Ági](https://hu.wikipedia.org/wiki/M%C3%A9sz%C3%A1ros_%C3%8Agi)

Összeállította: Valentyik Ferenc